

Rozvoj multikulturných kompetencií

29. 9. 2023

Jak uspět v tomto předmětu?

- ▶ Ukončení: Předmět je ukončen kombinovanou formou, tj.: 1) zpracováním kritické diskurzivní analýzy na předem zadané téma z oblasti multikulturní teorie v rozsahu 5 - 10 NS a její prezentace, ve které student prokáže požadovanou oborově věcnou orientaci a 2) písemným ověřením znalostí formou závěrečného testu.
- ▶ Zkouška – formou písemného testu ověřující znalosti.

Literatura

- ▶ PREISSOVÁ KREJČÍ, A. Za hranice multikulturalismu. Olomouc: Univerzita Palackého, 2016.
- ▶ PREISSOVÁ KREJČÍ, A. Multikulturalismus – ztracené paradigma? Olomouc: Univerzita Palackého, 2014.
- ▶ PREISSOVÁ KREJČÍ, A. – CICHÁ, M. – GULOVÁ, L. Jinakost, předsudky, multikulturalismus. Olomouc: Univerzita Palackého, 2012.
- ▶ HIRT, T. Svět podle multikulturalismu. In HIRT, T. – JAKOUBEK, M. a kol. Soudobé spory o multikulturalismus a politiku identit. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005.
- ▶ MOREE, D. Základy interkulturního soužití. Praha: Portál, 2015.

Dostupnost

- ▶ https://www.vydavatelstviupol.cz/cz/results,1-20?keyword=Preissov%C3%A1+&limitstart=0&option=com_virtuemart&view=category&virtuemart_category_id=0

Dále: Otevřené časopisy (open access časopisy), což jsou vědecké a odborné časopisy volně dostupné na základě tzv. “otevřeného přístupu” (Open Access):

Menšiny - jednotlivé etnické a národnostní menšiny v ČR

- <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/mensiny/narodnostni-mensiny-15935/>
- Menšiny a marginalizované skupiny
- Klíčová slova: menšina, etnická menšina, národnostní menšina, sociální exkluze, marginalizace

Rozvoj multikulturních kompetencí

Distanční studijní text

Andrea Preissová Krejčí

Druhé doplněné vydání

Opava 20 23

V současnosti jsou uznanými národnostními menšinami v ČR

tyto:

- Bulhaři, Chorvati, Maďaři, Němci, Poláci, Slováci, Srbové, Romové, Rusíni, Rusové, Řekové, Ukrajinci, Vietnamci, Bělorusové.
- Status národnostní menšiny komunitám umožňuje více rozvíjet jejich kulturu, tradice a především jazyk. Menšiny musí splňovat dvě základní podmínky: jejich komunity musí v českých zemích historicky působit (přesná doba není stanovena), a mít dostatečný počet příslušníků s českým občanstvím (rovněž není upřesněn). Zařazení národnostní menšiny mezi uznané navrhuje Rada vlády pro národnostní menšiny a schvaluje vláda ČR (Jiříčka, Žilková, 2013).
- **Rada vlády pro národnostní menšiny** (dále jen „Rada“) je stálým poradním a iniciativním orgánem vlády České republiky pro otázky týkající se národnostních menšin a jejich příslušníků (Vláda ČR, 2009–2020a).
- Mimo tuto Radu se menšinovou problematikou zabývá **také Rada vlády pro záležitosti romské menšiny**, tato je také stálým poradním a iniciačním orgánem vlády v oblasti romské integrace (Vláda ČR, 2009–2020b).

„Co si představujete pod pojmem menšina?“

- Pod pojmem menšina si můžeme představit nejenom komunitu Vietnamců, Romů, Řeků, Slováků, ale také osoby handicapové, sociálně slabé, seniory, drogově závislé, bezdomovce, náboženské skupiny a mnohé další.
- Etnické menšiny jsou obecně složeny z jednotlivců spojených dohromady různými vazbami – původem, národností, kulturou, náboženstvím ad.
- Národnostní menšinou označuje takové menšiny, jejichž příslušníci se začnou považovat za součást národa, který žije za hranicemi státu, v němž tvoří menšinu. Jejich jazyk byl kodifikován na půdě onoho „mateřského národa“, jehož kulturu přijímají a sdílejí...

Národnostní menšiny

- Vymezení pojmu národnostní menšina a příslušník národnostní menšiny stanoví zákon 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně § 2 zní:
- *Národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo.*
- Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti.

Cizinci

- Jinou skupinou (také termínově vymezenou) jsou **cizí státní příslušníci, tj. cizinci.**

K 30. červnu **2023** bylo na území ČR registrováno celkem **1 036 798 osob cizí státní příslušnosti**, z toho **344 398 na základě oprávnění k přechodnému pobytu, 342 186 na základě oprávnění k trvalému pobytu a 350 214 na základě (aktivní) registrace dočasné ochrany.** V tomto počtu mírně převažují ti, kteří v ČR mají trvalý pobyt, nad těmi, kteří zde žijí přechodně.

Nejvíce cizinců žije v Praze a to zhruba 206 tisíc, na druhém místě je pak okres Brno-město s téměř 32 tisíci cizinci, třetí místo zaujímá Plzeň-město s 18 tisíci cizinci. Podle aktuálních údajů Ministerstva vnitra je u nás nejvíce Ukrajinců (téměř 135 tisíc), Slováků (117 tisíc), Vietnamců (61 tisíc), Rusů (38 tisíc). Následují Poláci a Němci, kterých u nás žije shodně po 21 tisících (srov. Český statistický úřad, 2020).

- **Pozor, nezaměňujeme tedy příslušníky národnostních menšin a cizí státní příslušníky, byť se mohou hlásit ke stejné národnosti.**
- **Čtvrtletní zpráva o migraci za II. čtvrtletí 2023: [Čtvrtletní zpráva o migraci za II. čtvrtletí 2023 - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvcr.cz\)](#), cit. 30. 8. 2023).**

- [Běloruská menšina](#)
[Bulharská menšina](#)
[Chorvatská menšina](#)
[Maďarská menšina](#)
[Německá menšina](#)
[Polská menšina](#)
[Romská menšina](#)
[Rusínská menšina](#)
[Ruská menšina](#)
[Řecká menšina](#)
[Slovenská menšina](#)
[Srbská menšina](#)
[Ukrajinská menšina](#)
[Vietnamská menšina](#)

Národnostní menšiny zastoupené v Radě vlády pro národnostní menšiny

Tabulka č. 1 - Obyvatelstvo Česka podle vybraných národností (sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021)

národnostní menšina	jedna národnost	v kombinaci s druhou národností	celkem
běloruská	4 030	1 099	5 129
bulharská	6 073	1 606	7 679
chorvatská	1 167	1 247	2 414
maďarská	5 969	5 284	11 253
německá	9 128	15 504	24 632
polská	26 802	11 416	38 218
romská	4 458	17 233	21 691
rusínská	608	1 296	1 904
ruská	25 296	9 210	34 506
řecká	2 069	2 008	4 077
slovenská	96 041	66 537	162 578
srbská	2 914	1 187	4 101
ukrajinská	78 068	14 824	92 892
vietnamská	31 469	7 254	38 723

Otázky a úkoly:

- *Jmenujte další národnostní menšiny, které můžeme v České republice potkávat. Setkali jste se s příslušníky těchto menšin?*
- *Je podle vás v ČR národnostní menšina, která nemá zastoupení v Radě vlády pro národnostní menšiny a přitom je významně početně zastoupená mezi našimi spoluobčany?*
- *Dohledejte si aktuální informace k národnostním menšinám v ČR a jejich spolkovému životu v roce 2022. Můžete vyjít z výše citované Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2021 (Vláda ČR, 2021).*

Marginalizace a sociální vyloučení...

- V České republice je pojetí národnostní menšiny vyjádřeno v tzv. menšinovém zákoně (zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů).
- Základní práva příslušníků národnostních menšin plynou z Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod, mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána a zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a některých dalších zákonů. Důležitý právní nástroj k ochraně národnostních menšin představuje také zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).
- S menšinou a jejím nejčastěji neprivilegovaným postavením ve společnosti souvisí pojem marginalizace či sociální vyloučení (exkluze).
- Jedním z největších rizik a důsledků vyloučení je odcizení hodnotám majoritní společnosti a v krajním případě i ghettoizace. Dle expertních odhadů z roku 2006 existovalo v České republice na 300 sociálně vyloučených lokalit s více než 80 tisíci obyvateli, přičemž tento jev má narůstající tendence. (Dnes se předpokládá o 1/3 více.)

Migrace

- Pod pojmem migrace rozumíme přesun člověka z jednoho místa (prostoru) do druhého místa pro život. S migrací je spojena změna bydlení, obživy (či zaměstnání), sociálních vztahů, ale také nabývání nových hodnot pro jedince i skupiny, které nemusí být vždy ziskové, ale také ztrátové, přesto se jedná o proces lidem, respektive lidstvu přirozený.
- Migrace je proces, který ovlivňuje skrze své příčiny a následky nejen životy účastníků přesídlení, ale také sociální prostředí původního i nového prostoru. „Migrace se výrazně podílejí na proměnách způsobu života nejen v jeho praktických formách, ale také v myšlení lidí.“ (Brouček, 2018, s. 3)
- Migrací se zabývá řada sociálních věd, především etnologie, antropologie, sociologie, sociální geografie, demografie, historie, politologie.

- **Slovníková definice (rozšiřující učivo):**

- ***Migrace*** (z latiny: *migrātiō* – stěhování)

- *přesun jednotlivců i skupin v prostoru, který je spolu s porodností a úmrtností klíčovým prvkem v procesu populačního vývoje a výrazně ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel na všech úrovních. Podstatné jsou otázky, zda migrace byla vědomá a záměrná, zda nové teritorium bylo již osídleno jinou populací, do jaké míry probíhala migrace násilně aj. Z evolučního hlediska jde o jednorázovou událost; je to vlastně přemístění se populace nebo její části z jedné lokality na jinou, přičemž lokality se nemusí lišit ve smyslu definice ekologické niky. Migrace může mít dlouhotrvající účinek, ale nemusí být spojena s následnou kolonizací. Příčiny migrací mohou být různé, pozitivní i negativní. S ekonomickým rozvojem se intenzita migrace neustále zvyšuje (Malina, 2009).*

Menšinové obyvatelstvo

- Podle Listiny základních práv a svobod ČR: Příslušnost ke kterékoli národnostní nebo etnické menšině nesmí být nikomu na újmu.
- Menšiny můžeme členit na:
  - *ETNICKÉ* – jsou obvykle vymezeny jazykem a kulturou;
  - *NÁRODNOSTNÍ* – jsou to úředně uznané etnické menšiny, většinou spojeny s národním státem té které menšinové komunity, státem za hranicemi země v níž menšina žije;
  - *JAZYKOVÉ* – pokud nejsou zároveň i menšinami etnickými, např. německy hovořící obyvatelé Švýcarska aj.

Etnikum

- Nejvýznamnější etnikum v ČR jsou Romové, podle odhadů 160-180 tisíc. Romové v minulosti žili po staletí na okraji nebo vedle většinové populace. První zmínky o Romech pochází již ze 14. století.
- ⊙ **Etnická menšina je** skupina obyvatel státu, která se svými tradicemi, kulturními zvyklostmi, jazykem, případně i tělesnými znaky svých příslušníků liší od většinové společnosti tohoto státu.
- ⊙ Má obvykle menší reprezentaci ve významných společenských pozicích a nižší společenské postavení.
- ⊙ Příslušníci menšin se ve vyspělých společnostech snadněji než příslušníci většiny dostávají na okraj společnosti – mají horší přístup ke vzdělání, na trh práce, častěji propadají návyku na alkohol....
- ⊙ Práce s etnickou menšinou vyžaduje senzitivitu k jejich zvyklostem a kultuře, neboť více než jiné druhy sociální práce zvyšuje riziko direktivního přístupu.

Majorita

- ◎ Skupina, která má dominantní postavení ve společnosti
- ◎ Má moc kontrolovat veřejný život
- ◎ Má moc definovat standardy krásy a ošklivosti
- ◎ Mimo státem uznané menšiny na našem území žije již více než milión příslušníků slovanských, asijských a severoafrických národů s právem pobytu - cizinců.
- Uspořádání vztahů mezi majoritou a minoritou uprostřed státu může mít různou podobu:
  - *GENOCIDA*
  - *SEGREGACE*
  - *ASIMILACE*
  - *INTEGRACE*

Globální civilizace

- V rámci globalizace ve společnosti dochází k řadě proměn, které jsou způsobeny řadou procesů podporujících změnu kultury, proměnu národů, států a jejich obyvatel, které činí stále více na sobě vzájemně závislými a propojenými (Kottak, C. Ph. 2011, s. 42-43). Tak v procesu globalizace dochází stále více k nárůstu vzájemných vazeb a závislostí mezi státy, národy i lidmi. **Kulturní difúze, migrace a kolonialismus vnesly do různých oblastí světa totožné kulturní znaky, symboly a ideje.**

SOCIÁLNÍ PRÁCE S MIGRANTY, UPRCHLÍKY, S ŽADATELI O MEZINÁRODNÍ OCHRANU

- Sociální práci s žadateli o mezinárodní ochranu můžeme definovat jako široký souhrn cílených aktivit, zaměřený na hledání řešení situace jednotlivců, rodin, či komunity.
- Jedná se převážně o jejich adaptaci, úspěšnou integraci do české společnosti.
- Sociální pracovník pomáhá žadateli řešit problémy v oblastech ubytování, zaměstnání, zdravotní péče, sociálního zabezpečení, vzdělání a výchovy.
- Předmětem pozornosti sociální práce je celková situace člověka, kterého se snaží přispět k tomu, aby zvládnul širší škálu bariér.
- Žadatelé přichází do České republiky z odlišného sociálního a kulturního prostředí. Migrace je situace velmi stresová, která přináší dlouhodobou zátěž jedinci v souvislosti se složitým procesem přizpůsobování. Mnoho žadatelů trpí vědomým, či podvědomým strachem.

SOCIÁLNÍ PRÁCE S MIGRANTY, S ŽADATELI O MEZINÁRODNÍ

OCHRANU, AZYL

Opouštění vlasti znamená zvýšenou zátěž i pro děti žadatelů, proces identifikace u nich bývá složitější a jejich citlivost na sociální situace je zvýšená. Některé děti mohou mít pocity méněcennosti, mají silnou potřebu být přijaty sociální skupinou a objevuje se u nich přecitlivělost vůči diskriminaci.

- Nejčastější bariérou, na kterou při práci s žadateli o mezinárodní ochranu narazíme, je jazyková bariéra. Další významnou bariéru tvoří specifika sociokulturní (ta souvisí se specifiky psychologickými a sociálně psychologickými).
- Žadatelé se mohou setkat s negativním přijetím české společnosti, protože mají odlišné hodnoty, normy, kulturu, tradice a zvyky. Tento konflikt může u žadatele vyústit až do kulturního šoku.
- Často se hovoří o stresu až traumatu žadatelů, protože někteří z nich prošli mučením, nebo jiným nelidským zacházením ve své bývalé zemi. Velmi často se žadatelé mohou potýkat s posttraumatickou stresovou poruchou jako reakcí na závažný stres spojený s traumatickou událostí v jejich životě.
- Dalším jevem, který provází migraci, je změna sociálního statusu a rolí. Najednou se z nich stávají lidé nejnižšího společenského statusu.

Cesta uprchlíků českým azylovým systémem

- Problematiku migrační politiky v České republice má na starosti Ministerstvo vnitra. V rámci Ministerstva vnitra za tuto oblast zodpovídá odbor azylové a migrační politiky (OAMP).
- <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1557909-prehledne-cesta-uprchliku-ceskym-azylovym-systemem>
- Prosím přečtěte si článek, cca 10 min. Následně si jej převyprávíme.

Mezinárodní ochrana

- V roce 2021 (k 30. červnu) podalo žádost o mezinárodní ochranu v České republice celkem 577 osob, což je ve srovnání se stejným obdobím roku 2020 o 33 % více.
- Správa zařízení MV:
<https://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=22111977&docType=ART&chnum=4>
- Zopakujeme si dílčí cestu uprchlíku a žadatelů o azyl naším integračním systémem.

Vládní a nevládní organizace v České republice:

- Otázky azylu a migrace jsou plně v kompetenci tří složek Ministerstva vnitra.
- Mezi tyto složky řadíme: •
  - ***Správu uprchlických zařízení (SUZ)***,
  - ***Odbor azylové a migrační politiky (OAMP)***
  - ***Policii České republiky (PČR)***.
- Do azylové procedury vstupují i nevládní organizace, které se snaží většinou bezplatně pomoci žadatelům o azyl a zlepšit jejich podmínky v průběhu čekání na rozhodnutí o udělení azylu.
- Jedná se např. o Konsorcium nevládních organizací pracujících s uprchlíky, Organizaci pro pomoc uprchlíkům (OPU), Poradnu pro integraci, Sdružení občanů zabývajících se emigranty (SOZE), Sdružení pro integraci a migraci (SIMI).
- <https://www.migrace.com/cs/delame/projekty>
- <https://bezvrasek.migrace.com/cs/clanky/00090/po-25-letech-vzpominame-na-valecne-oblehani-bosenskeho-sarajeva>
- Ženy od vedle - [Ženy od vedle – YouTube](#)

Správa uprchlických zařízení ministerstva vnitra

„Staráme se. To je náš úkol.“

- <http://www.suz.cz/>
- Kdo je to migrant?
- <https://www.youtube.com/watch?v=5AEMbj9KaEI>
- Kdo je to uprchlík?
- [Kdo je to uprchlík? – YouTube](#)

Sociální práce a sociální služby v prostředí azylových zařízení

Správy uprchlických zařízení MV

- Česká republika je povinna na základě Ženevské konvence a ostatních mezinárodních smluv zajistit základní životní potřeby, důstojnou existenci a zabezpečit těmto osobám sociální služby od zahájení řízení o mezinárodní ochranu až po jeho ukončení.
- Tyto sociální služby poskytuje v pobytových, přijímacích a integračních střediscích, odborně vzdělaným personálem. Podílí se na nich různé pomáhající profese (psycholog, pečovatel, lékař aj).
- Žadatelé o mezinárodní ochranu stráví velmi dlouhou dobu v pobytových střediscích, protože vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu je zdlouhavý proces. Kromě poskytnutí ubytování, stravy a hygienických prostředků se jedná o zajištění zdravotní péče, předškolní výchovy, poskytnutí sociálního nebo psychologického poradenství a nabídku volnočasových aktivit.

SOCIÁLNÍ PRÁCE S MIGRANTY, S ŽADATELI O MEZINÁRODNÍ OCHRANU, AZYL

- Pokud žadatel tráví v azylovém středisku dlouhou dobu, může se u něj vyskytnout tzv. táborový syndrom. Tento syndrom se vyznačuje pasivitou, apatií až depresí, v ojedinělých případech až agresivitou. Toto jednání je důsledkem toho, že dospělý člověk nemůže plnit svou obvyklou roli.
- Při práci s žadateli o mezinárodní ochranu je důležitá sociální opora, kterou mohou žadatele nalézt ve své rodině. Samozřejmě by ji měl poskytovat i sociální pracovník, který zajistí základní podmínky jejich existence. Také je důležitá psychoterapeutická pomoc, která jim pomůže, aby své problémy zvládli.

Sociální práce a sociální služby v prostředí azylových zařízení

- Sociální pracovníci pomáhají klientům v procesu adaptace na nové životní podmínky a jejich činnost směřuje k průběžnému informování klientů, s cílem umožnit jim základní orientaci v prostorách střediska. základní orientaci v prostorách střediska.
- Ohroženým skupinám žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, jako jsou například matky s dětmi, samostatné ženy, nezletilí bez doprovodu zákonného zástupce a fyzicky či psychicky handicapovaní jedinci, je poskytnut specifický přístup.
- V případě potřeby je klientům zprostředkováváno psychologické poradenství. Dále sociální pracovníci těchto středisek dohlížejí na povinnou docházku dětí do základní školy. V rámci státního integračního programu jsou žadatelům nabízeny kurzy českého jazyka a blok socio- kulturních dovedností, který by žadatelům měl pomoci se lépe integrovat do společnosti.
- Významnou úlohu v procesu adaptace hraje vyplnění volného času. O smysluplné využití volna klientů se starají zaměstnanci střediska a nevládní organizace, jejichž zaměstnanci s žadatelem například navštěvují kulturní akce v okolí středisek a připravují výlety, letní tábory, karnevaly pro děti apod.

ŽADATELÉ O MEZINÁRODNÍ OCHRANU

Mezinárodní ochrana

- Každý, kdo je v zemi původu pronásledován, může po příchodu do České republiky požádat o mezinárodní ochranu, která je udělena buď formou azylu, nebo doplňkové ochrany. Během řízení o udělení mezinárodní ochrany ministerstvo vnitra zkoumá, zda byl žadatel v zemi původu pronásledován z důvodu:
  - *uplatňování politických práv a svobod • rasy • pohlaví • náboženství • národností • příslušnosti k určité sociální skupině • pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště*

AZYL

- Tomu, kdo prokáže, že byl ve své zemi pronásledován z níže uvedených důvodů, bude v České republice udělen azyl.
- Důvody k udělení azylu jsou:
  - **pronásledování za uplatňování politických práv a svobod z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině**
  - *zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
- Dalším důvodem udělení mezinárodní ochrany je **sloučení s rodinným příslušníkem** (manželem, nezletilým dítětem nebo v případě nezletilého dítěte s rodičem), kterému již byl azyl udělen.
- Posledním důvodem k udělení azylu jsou takzvané **humanitární důvody**. Na humanitární azyl není právní nárok a je čistě na uvážení ministerstva vnitra, komu jej udělí a z jakých důvodů

Azyl nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení azylu:

- se dopustil trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti;
- se dopustil vážného kriminálního trestného činu;
- je vinen činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN.

Kolik je v ČR azylantů?

<https://www.opensocietyfoundations.org/voices/why-europe-must-embrace-its-refugees/cs> (6)

- V ČR je milión cizinců. Azylanti tvoří méně než jedno procento z nich - Revue pro sociální politiku a výzkum (socialnipolitika.eu)
- Necelé tři tisíce (2 972 osob) tvoří cizinci, kterým byl udělen azyl (0,6 % všech cizinců). (2016)

Doplňková ochrana

- U koho ministerstvo nezjistí v dostatečné míře azylové důvody, ale žadatel prokáže, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, dále, kdyby se návratem do vlasti ocitl ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, může mu být udělena doplňková ochrana.
- Ta může být rovněž udělena z důvodu sloučení s rodinným příslušníkem (manželem, nezletilým dítětem nebo v případě nezletilého dítěte s rodičem), kterému již byla doplňková ochrana udělena.
- Doplňková ochrana je na rozdíl od azylu udělována na dobu určitou a po této době je přezkoumáváno, zda trvají důvody, pro které byla udělena. V případě, že důvody trvají, je její platnost prodloužena.
- O její prodloužení je třeba požádat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na niž je doplňková ochrana udělena.

Kolik je v ČR azylantů?

O čem se mlčí: Jak se žije v Česku, když máte nálepku uprchlík? (5)

- <https://www.youtube.com/watch?v=oyzEvaanbXU>
- Co všechno musí překonat uprchlíci na cestě do bezpečné země a jak by měla vypadat jejich správná integrace? O šancích i těžkostech uprchlíků si se svými hosty povídá Adéla Elbel. Tentokrát přijaly pozvání Lucie Kellnerová z Konsorcia nevládních organizací pracujících s migranty a Sagar Rakin, jejíž rodina před lety uprchla z Afghánistánu před válkou.
- <https://www.zeny.cz/vztahy-a-rodina/o-cem-se-mlci-jak-se-zije-v-cesku-kdyz-mate-nalepku-uprchlik-8397.html>

AKTUÁLNÍ
ZPRÁVY O
MIGRACI V RÁMCI
ČR

Legální migrace

- K 30. červnu 2023 bylo na území ČR registrováno celkem 1 036 798 osob cizí státní příslušnosti, z toho 344 398 na základě oprávnění k přechodnému pobytu a 342 186 na základě oprávnění k trvalému pobytu a 350 214 na základě registrace dočasné ochrany. Za výrazným nárůstem počtu cizinců na území ČR stojí zejména **vydávání dočasné ochrany** státním příslušníkům Ukrajiny, kteří prchají před válkou ve své zemi. Mezi cizinci pobývajícími legálně na území ČR převažují občané třetích zemí (808 474 osob, tj. 78 %) nad občany členských států EU, EHP a Švýcarska (228 324 osob, tj. 22 %).

MEZINÁRODNÍ OCHRANA

- V období od 1. ledna do 30. června 2023 bylo v České republice evidováno celkem 708 žádostí o mezinárodní ochranu. Nejvíce žádostí o mezinárodní ochranu v tomto období podali státní příslušníci Turecka, a to konkrétně 78 žádostí. Dalšími v pořadí byli žadatelé z následujících států: Uzbekistánu (74), Vietnamu (74) a Ukrajiny (73).

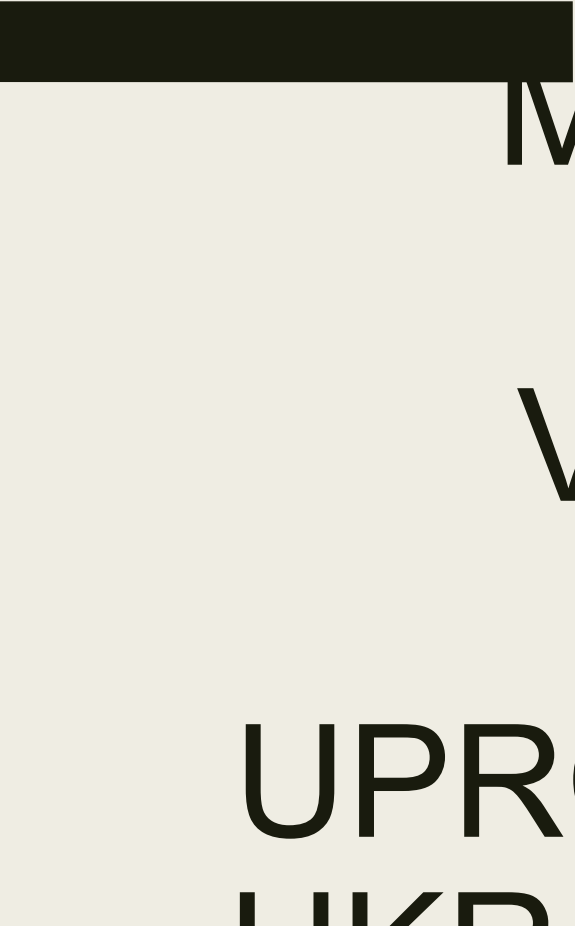
DOČASNÁ OCHRANA

- Za výrazným nárůstem počtu cizinců na území ČR stojí zejména vydávání dočasné ochrany těm, kteří prchají z důvodu ruské vojenské agrese na Ukrajině. K 30. 6. 2023 bylo v České republice evidováno celkem 349 140 aktivních registrací dočasných ochrany. Celkově vydaných dočasných ochrany bylo za období od začátku konfliktu (24. 2. 2022) do 2. 7. 2023 celkem 537 350.

Státní příslušnost	Počet	tj. %
Ukrajina	551 113	53 %
Slovensko	118 130	11 %
Vietnam	67 047	6 %
Rusko	42 505	4 %
Rumunsko	20 203	2 %
Polsko	17 802	2 %
Bulharsko	17 769	2 %
Německo	13 183	1 %
Mongolsko	12 395	1 %
Maďarsko	10 880	1 %

Podle státní
příslušnosti

zdroj: OAMP, MV

PROBLÉM
MIGRAČNÍ
KRIZE VE
VZTAHU K
PŘÍLIVU
UPRCHLÍKŮ Z
UKRAJINY DO
KRAJIN EU 2022-
2023

Migrační krize

■ Dne 24. února 2022 zahájilo Rusko vojenskou agresi vůči Ukrajině. Od té doby uprchly před válkou miliony lidí, kteří hledají útočiště v zemích EU a v Moldavské republice.

■ 4,8 milionu uprchlíků z Ukrajiny se v EU zaregistrovalo k dočasné ochraně nebo v podobném režimu (zdroj: UNHCR, 6. prosince 2022)

■ EU vyjadřuje plnou solidaritu Ukrajině i jejím obyvatelům. V reakci na agresi Ruska prokázala EU jednotu a sílu a poskytla Ukrajině koordinovanou humanitární, politickou, finanční a materiální podporu.

EU přijala na pomoc uprchlíkům konkrétní opatření, mezi něž patří:

- mechanismus dočasné ochrany osob prchajících před válkou,
- uvolnění částky 523 milionů eur na humanitární pomoc,
- poskytnutí podpory v oblasti civilní ochrany pro Ukrajinu, Česko, Moldavsko, Polsko, Slovensko a Úřad OSN pro uprchlíky (UNHCR),
- finanční a technická podpora pro členské státy poskytující útočiště uprchlíkům,
- podpora správy hranic pro země EU a Moldavsko.

Od začátku válečné agrese Ruska poskytly EU a její členské státy Ukrajině a jejímu lidu podporu ve výši přesahující 77 miliard eur:

- 38,3 miliardy eur na hospodářskou pomoc,
- 17 miliard eur na podporu uprchlíků v EU,
- 21,16 miliardy eur na vojenskou podporu,
- 670 milionů eur v rámci mechanismu civilní ochrany EU.

■ Tedy **více než 77 miliard eur**, to je celková výše pomoci EU a členských států Ukrajině ([Reakce EU na invazi Ruska na Ukrajinu - Consilium \(europa.eu\)](#), cit. 30.8.2023).

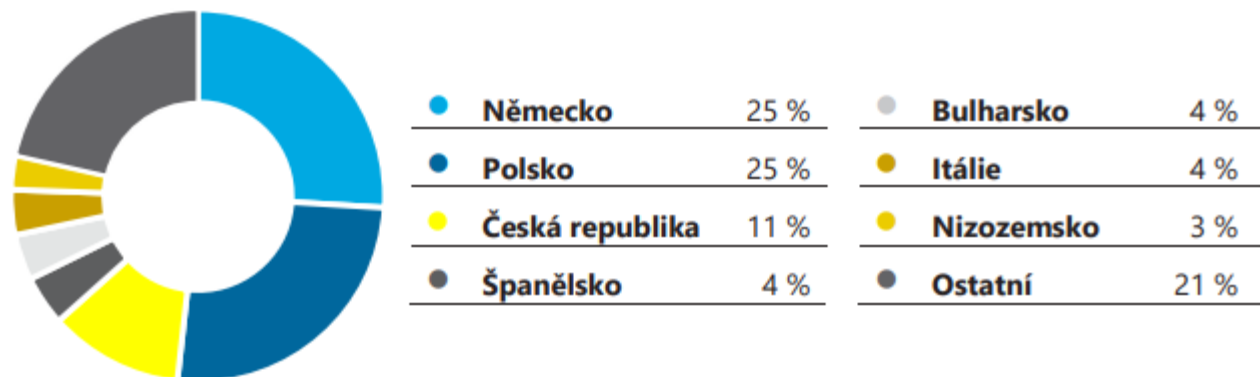
Přijímání uprchlíků – Mechanismus dočasné ochrany

- EU dne 4. března 2022 aktivovala směrnici o dočasné ochraně. Cílem je zmírnit tlak na vnitrostátní azylové systémy a umožnit vysídleným osobám požívat harmonizovaných práv v celé EU. Tato práva se týkají:
  - pobytu,
  - přístupu na trh práce a bydlení,
  - lékařské pomoci,
  - sociální pomoci,
  - přístupu dětí ke vzdělávání.
- Dočasná ochrana je krizový mechanismus, který lze aktivovat v případě hromadného přílivu vysídlených osob a který má poskytnout okamžitou kolektivní ochranu vysídleným osobám, jež se nemohou vrátit do své země původu.

Přijímání uprchlíků – Mechanismus dočasné ochrany

- Mechanismus dočasné ochrany byl původně zaveden na jeden rok, ale byl již prodloužen do 4. března 2024. V závislosti na vývoji situace na Ukrajině může být prodloužen o další rok, tedy do března 2025. (Viz: Reakce EU na invazi Ruska na Ukrajinu - Consilium (europa.eu), cit. 30.8. 2023)
- Do škol v 26 členských státech EU a zemích přidružených k Schengenu se zapsalo téměř 775 000 žáků.

Podíl zemí EU na počtu aktivních držitelů dočasné ochrany

Zdroj: [Eurostat](#), data k 31. 12. 2022

DOČASNÁ OCHRANA V ČESKÉ REPUBLICĚ

Dne 31. března 2023 skončila elektronická registrace za účelem prodloužení dočasné ochrany, která je udělována osobám prchajícím z Ukrajiny před ruskou vojenskou agresi.

AKTUÁLNÍ STAV K 1. DUBNU 2023

POČET VYDANÝCH DOČASNÝCH OCHRAN OD ZAČÁTKU INVAZE

504 107

(24. 2. 2022 – 1. 4. 2023)

POČET AKTIVNÍCH REGISTRACÍ DOČASNÉ OCHRANY

325 742

(k 1. 4. 2023)

Z celkem 504 107 vydaných dočasných ochranných dokladů došlo k zániku více než jedné třetiny z nich. Ve většině případů šlo o osoby, které se vrátily zpět na Ukrajinu.

V 5 % případů byla dočasná ochrana ukončena na vlastní žádost a v 1,5 % případů z důvodu odchodu dané osoby do jiného státu EU.

ZASTOUPENÍ PODLE POHLAVÍ A VĚKU¹

ZASTOUPENÍ POHLAVÍ U EKONOMICKY AKTIVNÍCH DRŽITELŮ DOČASNÉ OCHRANY

MUŽI
35 %

ŽENY
65 %

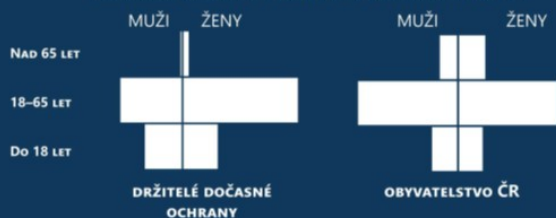
DĚTI
28 %

SENIORI
4 %

ZASTOUPENÍ DĚTÍ A SENIORŮ MEZI VŠEMI DRŽITELI DOČASNÉ OCHRANY

SROVNÁNÍ VĚKOVÉ STRUKTURY S OBYVATELSTVEM ČR

¹ Stavová data MV ČR k 1. 4. 2023, ČSÚ 2021

PODÍL DRŽITELŮ DOČASNÉ OCHRANY NA POČTU OBYVATEL V KRAJÍCH²

² Stavová data MV ČR k 1. 4. 2023, ČSÚ 2021

POČET DRŽITELŮ DOČASNÉ OCHRANY V KRAJÍCH³

KRAJ	POČET
Hlavní město Praha	79 080 (24 %)
Středočeský kraj	44 445 (14 %)
Jihomoravský kraj	32 612 (10 %)
Plzeňský kraj	27 259 (8 %)
Moravskoslezský kraj	18 953 (6 %)
Ústecký kraj	17 021 (5 %)
Jihočeský kraj	16 301 (5 %)
Pardubický kraj	15 201 (5 %)
Královéhradecký kraj	14 251 (4 %)
Liberecký kraj	13 834 (4 %)
Karlovarský kraj	12 690 (4 %)
Kraj Vysočina	12 530 (4 %)
Olomoucký kraj	10 443 (3 %)
Zlínský kraj	9 996 (3 %)
(NEUVEDENO)	1 126

³ MV ČR k 1. 4. 2023

CO JE DOČASNÁ OCHRANA?

Dočasná ochrana je nástroj Evropské unie a je upraven směrnici Rady o dočasné ochraně 2001/55/ES. Jedná se o krizový mechanismus EU, který se aktivuje za výjimečných okolností v případě hromadného přílivu osob s cílem poskytnout jim kolektivní ochranu a zmírnit tlak na vnitrostátní azylové systémy zemí EU. Rada EU jej aktivovala zatím pouze jednou, a to právě v důsledku ruské invaze na Ukrajinu 24. února 2022, kdy došlo k velké migrační vlně osob prchajících před válkou. Jednou z hlavních cílových destinací válečných uprchlíků se stala Česká republika.

Osoby s udělenou dočasnou ochranou v ČR mají přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění po dobu 150 dnů, přístup ke vzdělávání, volný přístup na trh práce a nárok na další asistenci, například při ubytování.

PRODLUŽOVÁNÍ DOČASNÉ OCHRANY

Všichni držitelé dočasné ochrany, kteří měli zájem nadále pobývat v ČR, se museli do 31. března 2023 elektronicky zaregistrovat. Tato registrace garantuje prodloužení dočasné ochrany do 30. září 2023. Elektronickou registrací byl přidělen termín k osobní návštěvě pracoviště Ministerstva vnitra, při níž dojde k vylepení tzv. vízového štítku.

Pokud se uprchlíci nezaregistrovali do 31. března, dočasná ochrana jim zanikla. V takovém případě zůstává možnost se opětovně registrovat, pakliže daná osoba nadále splňuje všechny náležitosti k udělení dočasné ochrany.

NOUZOVÝ STAV

4. BŘEZEN 2022

Rada EU v reakci na hromadný příliv vysídlených osob z Ukrajiny aktivovala směrnici o dočasné ochraně. Vláda ČR z důvodu zvládnutí migrační vlny vyhlásila nouzový stav.

LEX UKRAJINA III

30. ČERVEN 2022

Druhá novelizace řešila systém ubytování uprchlíků prostřednictvím krajských a státních ubytovacích kapacit. Zákon č. 198/2022 Sb. tak definitivně umožnil ukončení nouzového stavu.

LEX UKRAJINA I

21. BŘEZEN 2022

V návaznosti na aktivaci směrnice Rady EU přijal Parlament ČR zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

LEX UKRAJINA IV

24. LEDEN 2023

Vstoupila v platnost další novelizace v podobě zákona č. 20/2023 Sb. Jejím účelem bylo řešení otázky prodloužení dočasné ochrany o rok do 31. března 2024.

LEX UKRAJINA II

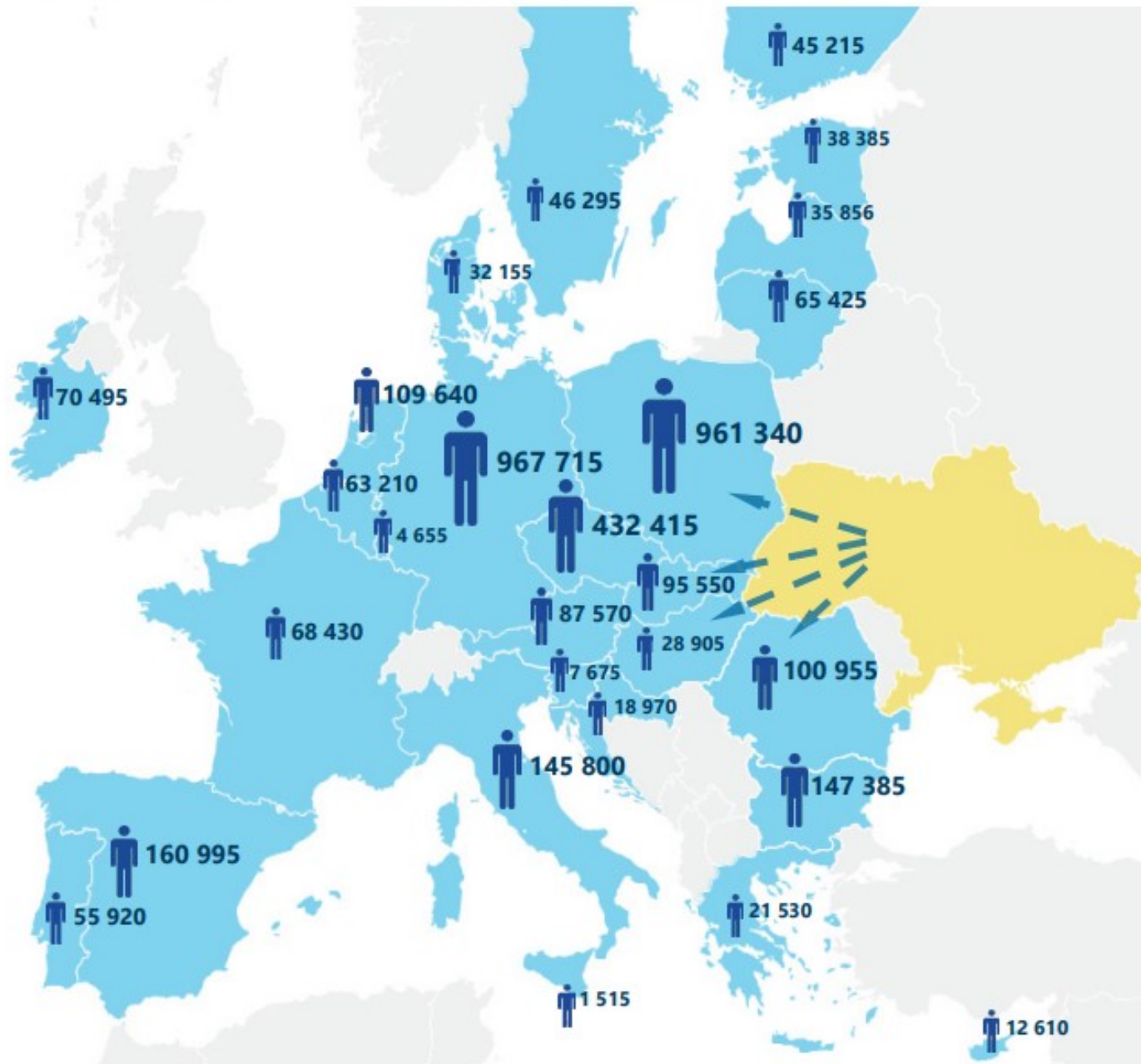
27. ČERVEN 2022

Účelem této směrnice je stanovit minimální normy pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob ze třetích zemí, které se nemohou vrátit do země původu, a přispět k rovnováze mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.⁴

Zatím poslední novelizace řeší nastavení sociálních dávek a nouzového ubytování. Dosavadní krajská asistenční střediska KACPU přechází pod správu Ministerstva vnitra. Změna v systému sociálních dávek je v účinnost 1. července.

Počet aktivních držitelů dočasné ochrany v EU na konci roku 2022*

Zdroj: Eurostat, data k 31. 12. 2022

Ukrajinské děti na českých školách

Školy podle nových informací vykázaly k 31. březnu 2023 celkem 51 281 dětí a žáků - uprchlíků z Ukrajiny. Při srovnání s jejich počty k 30. září 2022 tedy došlo k nárůstu o 996 dětí a žáků z Ukrajiny. Zaměstnanců z řad Ukrajinců s vízem dočasné ochrany je ve školách aktuálně 2090, z toho zhruba polovina vykonává práci učitelek a učitelů či ostatních pedagogických pracovníků.

Tabulka - Děti/žáci celkem a ukrajinské děti/žáci-azylanti/uprchlíci vzdělávající se v MŠ, ZŠ, SŠ a konzervatořích k 30. 9. 2022 a k 31. 3. 2023

	Počet dětí/žáků celkem (k 30. 9. 2022)	Počet ukrajinských dětí/žáků-azylantů/uprchlíků		Podíl ukrajinských dětí/žáků-azylantů/uprchlíků z dětí/žáků celkem	
		k 30. 9. 2022	k 31. 3. 2023	k 30. 9. 2022	k 31. 3. 2023
Mateřské školy	369 205	6 904	7 668	1,9 %	2,1 %
Přípravné třídy a stupně	6 731	358	473	5,3 %	7,0 %
Základní školy	1 007 778	39 478	39 680	3,9 %	3,9 %
Střední školy	463 200	3 457	3 368	0,7 %	0,7 %
Konzervatoře	3 837	88	92	2,3 %	2,4 %

Pozn.: V případě SŠ a konzervatoří je v tabulce uveden počet studií, neboť někteří žáci se vzdělávají ve více než jednom oboru studia.

Počet v Česku pracujících cizinců

- Ke konci roku 2022 dosáhl počet cizinců zaměstnaných v České republice hodnoty 903 983 osob. **Cizinci se tak na celkové zaměstnanosti v národním hospodářství podíleli více než 17%.** Nejvíce jich působilo ve zpracovatelském průmyslu.
  - Podle ČSÚ ke konci roku 2022 lehce převažovali co do počtu zaměstnaných cizinců ti z třetích zemí nad občany z EU, a sice z tzv. ostatních zemí bylo celkem zaměstnáno 461 335 cizinců a ze zemí EU bylo zaměstnáno 443 648 cizinců. Nejvíce cizinců bylo zaměstnáno z Ukrajiny a sice 300889, následovali je Slováci v počtu 236430, pak Poláci 52072, Rumuni 49269, Bulhaři 39438, Vietnamci 38029 a Maďaři 25438 a Rusové 24923; ostatní cizinci pak byli s odstupem řádu.
-
- 21. 10. 2023 Tábor

Dočasná ochrana - shrnutí

- Dočasnou ochranu nyní dokládá takzvaný vízový štítek v dokladech uprchlíků s dobou platnosti do 31. března 2024. Česká republika udělila dočasnou ochranu zhruba půl milionu uprchlíků z Ukrajiny, zhruba třetina se jich vrátila zpět. K letošnímu 18. červnu dostalo vízum k ochraně 344.800 lidí z Ukrajiny, většinou ženy a děti. Podle dřívějších informací tvoří zhruba třetinu uprchlíků děti a mladí do 18 let, z dospělých jsou více než dvě třetiny ženy. Přesný počet ukrajinských běženců pobývajících aktuálně v ČR není známý. Česká republika přijala ze všech zemí střední a východní Evropy v přepočtu na obyvatele nejvíce uprchlíků z válkou zasažené Ukrajiny. V absolutních číslech je ČR třetí za Polskem a Německem.
- V současnosti je v Česku zaměstnáno 903 983 cizinců, tvoří tak více než 17% našich pracujících obyvatel. Z tohoto počtu je zaměstnáno z Ukrajiny 300889 osob, jedná se o oficiální statistické údaje z ČSÚ k závěru roku 2022. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uskutečňuje pravidelné šetření o počtu žáků – uprchlíků z Ukrajiny, aktuálně k 31. březnu 2023 je evidováno na školách všech typů celkem 51 281 dětí a žáků - uprchlíků z Ukrajiny.

OTÁZKY A ODPOVĚDI

- Co je dočasná ochrana?
- Kdo může dočasné ochrany požívat?
- Jaký postup se uplatní v případě osob, které do těchto kategorií nespádají?
- Jaká práva mají osoby požívající dočasné ochrany?
- Jak dlouho lze dočasné ochrany požívat?
- Uděluje se dočasná ochrana automaticky?
- Lze dočasné ochrany požívat jen v jedné zemi EU?
- Mohou osoby požívající ochrany požádat o status uprchlíka?

Kam uprchlíci směřují?

- <https://www.youtube.com/watch?v=Eilds5treCo>
- Jeden příběh za všechny: <https://www.youtube.com/watch?v=oyzEvaanbXU>
- **Jak se žije v Česku, když máte nálepku uprchlík?**
- <https://www.zeny.cz/vztahy-a-rodina/o-cem-se-mlci-jak-se-zije-v-cesku-kdyz-mate-nalepku-uprchlik-8397.html>

SLOVNÍK POJMŮ

- Azyl – ochranný status, který stát poskytuje státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti v souvislosti s rizikem jejího pronásledování z důvodů přesně vyjmenovaných v mezinárodních i národních právních nástrojích (v ČR jsou důvody udělení azylu specifikovány v zákoně o azylu)
- Azylová zařízení – zařízení zřizovaná Ministerstvem vnitra, která slouží k ubytování žadatelů o udělení mezinárodní ochrany či držitelů mezinárodní ochrany; podle účelu se rozlišují tři druhy: přijímací středisko, pobytové středisko a integrační azylové středisko
- Azylant – cizinec, kterému byl udělen azyl, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu
- Cizinec – osoba, která není státním občanem České republiky
- Dlouhodobé vízum – vízum opravňující k pobytu nad 90 dnů, uděluje se obvykle s maximální platností 1 roku
- Dlouhodobý pobyt – druh dočasného povolení k pobytu, uděluje se cizinci, který hodlá na území pobývat po dobu delší než 1 rok

- Dobrovolný návrat – dobrovolné vycestování cizince z území České republiky do země původu nebo jiného státu ochotného cizince přijmout; při dobrovolných návratech z ČR asistuje Ministerstvo vnitra, Správa uprchlických zařízení a Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)
- Dočasná ochrana – je nástroj Evropské unie a je upraven směrnicí Rady o dočasné ochraně 2001/55/ES. Jedná se o krizový mechanismus EU, který se aktivuje za výjimečných okolností v případě hromadného přílivu osob s cílem poskytnout jim kolektivní ochranu a zmírnit tlak na vnitrostátní azylové systémy zemí EU. Rada EU jej aktivovala zatím pouze jednou, a to právě v důsledku ruské invaze na Ukrajinu 24. února 2022, kdy došlo k velké migrační vlně osob prchající před válkou.
- Doplnková ochrana – vedle azylu další forma mezinárodní ochrany, která se uděluje cizincům, kteří nesplňují důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jejich případě jsou důvodné obavy, že pokud by byli tito cizinci vráceni do státu, jehož jsou státními občany (v případě osob bez státního občanství do státu jejich posledního trvalého bydliště), by jim hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy
- Držitel mezinárodní ochrany – osoba, které byl udělen azyl či doplnková ochrana
- Integrace – proces postupného začleňování imigrantů do struktur a vazeb společnosti domácího obyvatelstva. Jedná se o komplexní, obousměrný jev, který je přirozeným důsledkem migrace a který má své politické, právní, ekonomické, sociální, kulturní, psychologické a náboženské aspekty.
- Krátkodobé (schengenské) vízum – opravňuje cizince k pobytu na území států schengenského prostoru po dobu v něm vyznačenou, nejdéle 90 dnů (ve 180 dnech, viz krátkodobý pobyt); uděluje se pro jeden vstup (jednorázové), pro dva vstupy nebo pro více vstupů (multiple) či jako letištní průjezdní
- Krátkodobý pobyt – pobyt v maximální délce 90 dní v jakémkoli 180denním období, kterým se rozumí období 180 dnů bezprostředně předcházející každému dni pobytu (pozn. délka pobytu je určována podle vstupních a výstupních razítek vyznačených na hraničním přechodu do příslušného cestovního dokladu).

- Evropská legislativa pak pro účely těchto krátkodobých pobytů rozlišuje třetí země na ty, jejichž občané pro vstup a krátkodobý pobyt na území států uplatňujících společnou vízovou politiku musejí disponovat vízem a na ty, kteří jsou od tohoto požadavku osvobozeni.
- Legální migrace – proces řízeného, státem kontrolovaného přistěhovalectví; ČR může imigraci regulovat prostřednictvím vízové praxe (udělení víza) a prostřednictvím pobytových oprávnění (vydáním povolení k pobytu).
- Mezinárodní ochrana – ochrana poskytnutá v České republice cizinci formou azylu nebo doplňkové ochrany
- Migrace – přesun jednotlivců i skupin v prostoru; může být krátkodobá, dlouhodobá, trvalá i opakovaná (cirkulární)
- Migrant – v obecném smyslu slova je to osoba, která se nachází mimo teritorium státu, jehož je občanem či státním příslušníkem, a která pobývá v cizí zemi více než jeden rok, bez ohledu na důvody, dobrovolně či nedobrovolně, legálně či ilegálně
- Nelegální migrace – migrace, která probíhá bez kontroly a řízení ze strany cílových zemí. Cizinci vstupují do cílových zemí, či v nich pobývají, bez řádného oprávnění (vízum, pobytové oprávnění)
- Nucený návrat – nucené vycestování cizince z území České republiky do země původu; nucené návraty provádí Policie ČR

- Občan třetí země – občan státu, který není členem Evropské unie a není zároveň občanem Islandu, Lichtenštejnska, Norska či Švýcarska (EU+)
- Přechodný pobyt – v obecné rovině jakýkoli povolený pobyt cizince na území ČR, který není pobytem trvalým; jedná se rovněž o typ pobytu, který je určen pro cizince, kteří jsou občany některého ze států EU nebo pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů EU, a plánují pobývat na území ČR přechodně déle než 3 měsíce
- Trvalý pobyt – jeden z druhů povolení k pobytu pro cizince na území ČR; nejčastěji je udělován po splnění podmínky nepřetržitého pobytu na území ČR, dále může být udělen bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území ČR či po řízení o mezinárodní ochraně

Shrnutí

- Sociální práci s migranty můžeme definovat jako široký souhrn cílených aktivit, zaměřený na hledání řešení situace jednotlivců, rodin, či komunity. Jedná se převážně o jejich adaptaci, úspěšnou integraci do české společnosti, nebo přípravu na případnou repatriaci. Sociální pracovník pomáhá žadateli řešit problémy v oblastech ubytování, zaměstnání, zdravotní péče, sociálního zabezpečení, vzdělání a výchovy.

Rasa a dějiny

- **Rasismus je pak nutno brát v potaz jakožto sociální konstrukt.**
- Posuneme-li lidskou různorodost do středu našeho zájmu, pak můžeme nastolit takové společenské klima, v němž budou tolerováni ti, kteří se v naší společnosti liší od většiny, můžeme přispět k odstranění různých forem diskriminace a tím přispějeme k rozvoji společnosti do té míry, že již navždy přestane záležet na tom, jakého jsme původu, postavení, barvy pleti, zda-li jsme Chorvat nebo Srb, uděláme pro budoucnost našich dětí víc než dosud.

Shrnutí od **George Sorose**, zakladatele a předsedy nadace Open Society Foundations.

- Vidíme markantní rozdíl mezi evropským odkazem poskytování ochrany obětem konfliktů v minulosti a zacházením s žadateli o azyl, kteří přijíždějí ke břehům Evropy dnes.
- Můj vlastní příběh je příběhem o přežití nacistické okupace a útěku z komunistického Maďarska v roce 1947, kdy jsem byl přijat v Anglii. Dostal jsem příležitost začít nový život. Všichni se mnou zacházeli s respektem a vlídností, za což jsem vděčný.
- Byl jsem jeden z milionů lidí v Evropě, kteří po druhé světové válce opustili svůj domov. V důsledku tehdejší humanitární krize Evropa přijala Úmluvu o právním postavení uprchlíků v roce 1951. Tato koncepce se na desetiletí stala morální a funkční základnou, a byla otestována brzy po přijetí, když po sovětské invazi v roce 1956 z Maďarska uprchlo více než 200 000 lidí. To samé se stalo o dvanáct let později, když sovětské jednotky napadly Československo v roce 1968. Během občanské války v Jugoslávii v 90. letech minulého století přišly o svůj domov téměř čtyři miliony lidí. V každém z těchto případů přišly na pomoc evropské státy.

- Dnes se obětmi prchajícím před občanskou válkou v Sýrii a brutálním státním útlakem v zemích jako Eritrea nedostává stejných ohledů.
- Evropská unie byla vytvořena jako nástroj solidarity a spolupráce. Situace dnešních azylantů ukazuje, jak tyto hodnoty erodují. Neposkytnutím pomoci uprchlíkům tato politická unie, která pro mě vždy byla ztělesněním otevřené společnosti, selhává přímo před našima očima.
- Chybějící společná evropská koncepce azylové a migrační politiky umožnila členským státům, aby se chovaly sobecky a nezodpovědně. Země v první linii, např. Řecko a Itálie, neposkytují odpovídající přijetí a vyřizování žádostí o azyl a jiné země, jako například Maďarsko, uzavírají své hranice a zabraňují vstupu potřebným.
- Kvůli chaosu způsobenému nedostatkem koordinace vypadá příliv uprchlíků jako nezvladatelný problém. Ten vyvolal paniku a nasměroval veřejné mínění proti uprchlíkům - a to až do té míry, že skoro zapomínáme, že uprchlíci jsou v tomto konfliktu oběťmi. EU musí přijmout odpovědnost za politickou krizi způsobenou neexistencí společné strategie a vize.
- Současná mozaika 28 samostatných azylových systémů nefunguje - vytváří nesourodé výsledky při určování, kdo splňuje podmínky pro azyl a kdo ne. Aby mohla Evropa na tuto krizi reagovat, potřebuje nestranný a komplexní plán. Je načase, aby EU znovu zaktivizovala svého šlechtného a kolektivního ducha, na jehož základě byla založena - a který odráží evropské hodnoty vyhlášené před více než půlstoletím.

Místo závěru...

<https://www.opensocietyfoundations.org/voices/why-europe-must-embrace-its-refugees/cs>

UNHCR, Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

- <https://www.unhcr.org/cz/12613-op-ed-vysokeho-komisare-70-vyroci-umluvy-o-uprchlicich-z-roku-1951.html>
- Přečtěte si prosím článek. (cca 5 min.)
- Shrňeme si:
- Kdo je autorem článku? Proč byl článek napsán? O jakém výročí pojednává?
- **Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) spustil kampaň s názvem "Sami jsme byli uprchlíci", uvedl to na svých českých internetových stránkách. V debatě okolo migrační krize chce skrze příběhy lidí utíkajících z Československa v období komunismu upozornit na skutečnost, že jakmile jsou lidé nuceni opustit domovy, aby zachránili své životy a své blízké, nemají na vybranou.**
- https://www.youtube.com/results?search_query=Sami+jsme+byli+uprchl%C3%ADci

DĚKUJI VÁM ZA
POZORNOST

